

Załącznik do Uchwały Rady Powiatu
w Kutnie nr 265/XLI/14
z dnia 11 czerwca 2014 roku

**Powiatowy Program
Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2014-2020**

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Kutno 2014**

CZĘŚĆ I - Wstęp

1.1.	Nazwa programu	3
1.2.	Miejsce realizacji programu	3
1.3.	Podstawa prawna	3
1.4.	Wprowadzenie	3
1.5.	Adresaci programu	4

CZĘŚĆ II – Diagnoza

2.1.	Opis problemu	5
2.2	Zasoby instytucjonalne	8
2.2.1.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kutnie	8
2.2.2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie	15
2.2.3.	Powiatowy Urząd Pracy w Kutnie	21
2.2.4.	Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej pow. kutnowskiego	22
2.2.5.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	25
2.2.6.	Domy Pomocy Społecznej	28
2.2.7.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie	29
2.2.8.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Kutnie	31
2.2.9.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 1 w Kutnie	32
2.2.10.	Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Słabo Słyszących w Kutnie	32
2.2.11.	Ośrodek Rewalidacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy. „ Niezabudka” w Kutnie	33
2.2.12.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kutnie	34
2.3.	Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu kutnowskiego	35
2. 4.	Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	36

CZĘŚĆ III - Cele programu

3.1.	Cel strategiczny	37
3.1.1	Cele operacyjne	37
3.2.	Podsumowanie	47

CZĘŚĆ I - Wstęp

1.1. Nazwa programu

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020

1.2. Miejsce realizacji programu

Powiat kutnowski

1.3. Podstawa prawna

- ✧ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych;
- ✧ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- ✧ Ustawa z dnia 5 czerwca 1997 roku o samorządzie powiatowym;

Opracowany „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Powiatu Kutnowskiego na lata 2014- 2020” jest wykonaniem delegacji ustawowej zawartej w art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Stworzenie spójnego systemu wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin jest niezbędne do osiągnięcia celu, jakim jest zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym.

Realizacja powyższego celu będzie również dopełnieniem zapisów Strategii

Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kutnowskim na lata 2014-2020.

1.4 Wprowadzenie

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ma służyć tworzeniu powiatu otwartego i dostępnego na potrzeby wszystkich mieszkańców. Samorząd powiatowy będzie tworzył warunki zapewniające osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej, dostęp do informacji, edukacji, rynku pracy i infrastruktury publicznej. Niepełnosprawność to niewątpliwie jeden z ważniejszych problemów społecznych współczesnego świata. Świadczą o tym jego rozmiar i złożoność oraz specyfika działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Aby móc szerzej omówić zagadnienie niepełnosprawności skupmy się na samej definicji wyrażenia „osoba niepełnosprawna” oraz „niepełnosprawność”.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) osoba niepełnosprawna „to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania organizmu w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne.”

Sama niepełnosprawność określana jest przez WHO poprzez wprowadzenie pojęć :

- **Niesprawność (impairment)** - każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;
- **Niepełnosprawność (disability)** - każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;
- **Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych (handicap)** - ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

Natomiast zgodnie z wytycznymi GUS ogólną zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie grupy, tj. :

- osoby niepełnosprawne **prawnie**, to takie osoby, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony.

- osoby niepełnosprawne **biologicznie**, to takie osoby, które nie posiadają, ale mają bądź odczuwają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności.

Program jest dokumentem perspektywicznym, kreującym w sposób generalny kierunki prowadzonej działalności, stąd cele odznaczają się stosunkowo dużym stopniem ogólności i dłuższą perspektywą czasową.

Opracowany program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020 odnosi się do wielu dziedzin życia społecznego, gdzie osoby niepełnosprawne napotykają na bariery funkcjonalne utrudniające pełne korzystanie z praw, a nawet wykonywania obowiązków obywatelskich. Podstawowymi celami opracowania programu były: zespolenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym, podejmowanie działań na ich rzecz, pełna realizacja

zadań powiatu, wynikających z ustaw oraz stworzenie formalnej podstawy do pozyskiwania środków finansowych, aby można było realizować pomoc dla osób niepełnosprawnych.

1.5. Adresaci programu

Program adresowany jest do całej społeczności powiatu kutnowskiego a w szczególności do osób niepełnosprawnych, ich rodzin oraz kadry pomocy społecznej i rynku pracy. Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności, dlatego też program ten kierowany jest do organizacji pozarządowych oraz instytucji zajmującymi się osobami niepełnosprawnymi. Powiatowy program na rzecz poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych jest z założenia programem wieloletnim. Niezbędne jest ciągle edukowanie społeczeństwa w celu zmiany jego nastawienia do osób niepełnosprawnych.

W realizację programu należy włączyć jak największą liczbę instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Przygotowany program poprzedzony jest diagnozą problemów występujących wśród osób niepełnosprawnych na terenie powiatu kutnowskiego w latach poprzednich.

CZĘŚĆ II – Diagnoza

2.1. Opis problemu

Życie oraz funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie uzależnione jest od wielu czynników, a także zyczliwość społeczeństwa. Zadania w zakresie niepełnosprawności są trudne i złożone. Wymagają bowiem uwzględnienia nie tylko potrzeb osób niepełnosprawnych, ale także włączenia tych osób i ich rodzin, jeśli to tylko możliwe, do aktywnego radzenia sobie z problemami.

Niepełnosprawność to problem społeczny, który wciąż istnieje. Obecne i przyszłe organy administracji państwowej, rządowej i samorządowej powinny się z nim zmierzyć. Mimo ogromnego postępu w sferze świadomości społecznej, osoby niepełnosprawne dalej są odbierane jako wyalienowane i unikające kontaktów społecznych. Pomimo podejmowanych działań nadal istnieje potrzeba edukacji społecznej, wzmożenia starań podmiotów na rzecz

wyrównania szans we wszystkich sferach życia osób niepełnosprawnych, tj. życia społecznego, kształcenia ogólnego i zawodowego oraz organizacji czasu wolnego.

Według badań GUS w 2011 roku w Polsce żyło 4 697 048 osób niepełnosprawnych w tym 3 131 456 niepełnosprawnych prawnie. W województwie łódzkim w 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych wyniosła 333 760 osoby. Okazuje się, że na 1000 osób w województwie łódzkim przypadają 131 osoby niepełnosprawne.

Biorąc pod uwagę dane GUS z roku 2002 oraz 2011, które są istotne ze względu na fakt, iż pochodzą ze spisu powszechnego, stan niepełnosprawności przedstawia się następująco:

Tab. 1 Osoby niepełnosprawne – podział według płci w latach 2002 oraz 2011 (dane ogólnopolskie)

Wyszczególnienie	2002	2011
Mężczyźni	2 568 200	2 167 100
Kobiety	2 888 500	2 530 400
Ogółem	5 456 700	4 697 500

Tab. 2 Osoby niepełnosprawne – podział według miejsca zamieszkania w latach 2002 oraz 2011 (dane ogólnopolskie) :

Wyszczególnienie	Miasto		Wieś	
	2002	2011	2002	2011
Mężczyźni	1 488 500	1 362 200	1 079 700	804 900
Kobiety	1 724 600	1 656 200	1 163 900	874 200
Ogółem	3 213 100	3 018 400	2 243 600	1 679 100

Tab. 3 Osoby niepełnosprawne – podział według niepełnosprawności prawnej i biologicznej w latach 2002 oraz 2011 (dane ogólnopolskie) :

Wyszczególnienie	Ogółem		Miasto		Wieś	
	2002	2011	2002	2011	2002	2011
Niepełnosprawni prawnie	4 450 100	3 131 900	2 650 600	2 089 800	1 799 600	1 042 100
Niepełnosprawni biologicznie	1 006 600	1 565 600	562 500	928 600	444 000	637 100

Analizując powyższe tabele daje się zauważyć tendencje malejące w liczbie osób niepełnosprawnych zarówno pod względem płci jak i miejsca zamieszkania oraz wg niepełnosprawności prawnej. W przypadku liczby osób z niepełnosprawnością biologiczną widoczny jest wzrost.

Powiat kutnowski położony jest w centrum Polski, pomiędzy dużymi aglomeracjami: Łodzią, Warszawą i Poznaniem. Po reformie administracyjnej kraju powiat leży w województwie łódzkim, przed reformą znajdował się w województwie płockim.

Powiat Kutnowski graniczy z 5 powiatami: łęczyckim, gostynińskim, włocławskim, kolskim oraz łowickim i 3 województwami: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim i mazowieckim.

Na powiat składa się 11 gmin, w tym 1 miejska – Kutno, 2 miejsko-wiejskie: Żychlin i Krośniewice oraz 8 wiejskich: Bedlno, Dąbrowice, Krzyżanów, Kutno, Łanięta, Ostrowy, Oporów i Strzelce. Centrum powiatu stanowi Kutno 45 975 osób (GUS, dane na rok 2013)

Powiat Kutnowski charakteryzuje stosunkowo wysoka gęstość zaludnienia w porównaniu z sąsiadującymi powiatami (114 osób na km²). Zamieszkuje go 101177 ludności (stan na 2012 r. GUS).

Tabela nr 4 Liczba mieszkańców powiatu kutnowskiego z podziałem na poszczególne gminy.

Powiat kutnowski	Powierzchnia w km ²	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ludność na km ²
Kutno (miasto)	34	45 975	21 545	24 430	1 369
Krośniewice	95	8 864	4 306	4 558	94
Żychlin	77	12 596	6 073	6 523	164
Bedlno	125	5 749	2 884	2 865	46
Dąbrowice	46	1 981	960	1 021	43
Krzyżanów	103	4 349	2 166	2 183	42
Kutno (gmina)	122	8 742	4 378	4 364	71
Łanięta	55	2 547	1 318	1 229	46
Nowe Ostrowy	72	3 628	1 759	1 869	51
Oporów	68	2 660	1 316	1 344	39
Strzelce	90	4 086	2 023	2 063	45

Źródło: Dane GUS, stan na rok 2012 r.

Wstępna diagnoza w zakresie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych obejmuje następujące zakresy:

1. zakres usług świadczonych przez różnego typu placówki w realizowanych przez nie zakresie działań stanowiące niezbędny element do określenia kierunków działań na rzecz osób niepełnosprawnych

2. zakres usług świadczonych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kutnowskim

Poważnymi problemami z jakimi zmagają się osoby niepełnosprawne to m.in. trudności w uzyskaniu zatrudnienia, możliwość rehabilitacji, bariery architektoniczne oraz edukacyjne, trudny dostęp do usług medycznych oraz korzystania z transportu i komunikacji, trudności w uzyskaniu specjalistycznego sprzętu, trudne warunki materialne, bytowe oraz mieszkaniowe, a także ograniczony dostęp do rozrywki i wypoczynku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności są w powiecie podstawowymi jednostkami, których głównym zadaniem oraz priorytetem jest udzielanie wszechstronnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych tj. udzielnie dofinansowań, orzekanie o niepełnosprawności do celów poza rentowych oraz poradnictwo osób niepełnosprawnych.

Zakres działań PCPR oraz Pzd/sOoN jest istotnym elementem rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, która powinna z założenia przygotować takie osoby do pełnienia ról społecznych właściwych dla danej jednostki.

Rehabilitacja zawodowa to zadanie realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Kutnie.

2.2. Zasoby instytucjonalne

2.2.1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zadaniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności jest ustalanie wskazań do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym. Swoim działaniem obejmuje on mieszkańców powiatu kutnowskiego. Najczęstszym powodem złożenia wniosku o ustalenie niepełnosprawności jest chęć skorzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, z zasiłku pielęgnacyjnego, zatrudnienia oraz uzyskania dofinansowań.

Wydawane przez zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kutnie orzeczenia o niepełnosprawności określają wskazania niezbędne do spełnienia, aby osoba niepełnosprawna funkcjonowała stosownie do jej możliwości psychofizycznej oraz pokonywała bariery w procesie integracji społecznej. Zespół wydaje orzeczenia o stopniu

niepełnosprawności oraz orzeczenia o niepełnosprawności, na podstawie których dana osoba może ubiegać się o wydanie legitymacji dla niepełnosprawnych. Osoby posiadające orzeczenia wydane przez organy rentowe mogą również wnioskować o wydanie legitymacji upoważniającej do ulgowych przejazdów.

Niepełnosprawność jest jednym z najbardziej złożonych problemów społecznych. Przyczyny niepełnosprawności są bardzo zróżnicowane i indywidualne. Instytucja, która kwalifikuje osoby i określa ich niepełnosprawność jest ZUS, KRUS, Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, MSW.

Podstawowym zadaniem Zespołu jest orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności do celów poza rentowych.

Cele, dla których niezbędne jest wnioskodawcom uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności są różnorodne. Poniższa tabela przedstawia liczbę i cel przyjętych wniosków.

Tab. nr 5 Podział wniosków o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wg celu złożonych wniosków (osoby po 16 roku życia):

L.p.	Cel złożenia wniosku	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Odpowiednie zatrudnienie	1044	837	755
2.	szkolenie	17	6	2
3.	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	46	22	10
4.	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	690	419	352
5.	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji /korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	350	387	360
6.	Zasilek stały	0	0	0
7.	Zasilek pielęgnacyjny	283	498	484
8.	Korzystanie z karty parkingowej	217	210	162
9.	Inne	239	461	465
RAZEM :		2886	2840	2590

Tab. nr 6 Podział wniosków według sposobu rozstrzygnięcia sprawy (osoby po 16 roku życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	53	35	40
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	25	10	6
3.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	2821	2756	2524
RAZEM :		2899	2801	2570

Tab. nr 7 Podział wniosków według przyznanego stopnia niepełnosprawności (osoby po 16 roku życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Znaczny	738	769	596
2.	Umiarkowany	1581	1603	1434
3.	Lekki	502	384	494
RAZEM :		2821	2756	2524

Największa liczba osób niepełnosprawnych posiada stopień umiarkowany. Wysoka skala utrzymuje się od 2011 roku do końca 2013. Niepokojąca była liczba osób ze stopniem znacznym. Szczyt osiągnęła w 2012 roku wynosząc 769 osób, w roku 2013 znacząco spadła.

Tab. nr 8 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu na wiek (osoby po 16 roku życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	16-25 lat	213	212	180
2.	26-40 lat	309	270	254
3.	41-60 lat	1294	1257	1165
4.	61 lat i więcej	1005	1017	925
RAZEM :		2821	2756	2524

Tab. nr 9 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu *na wykształcenie* (osoby po 16 roku życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Mniej niż podstawowe	121	106	54
2.	Podstawowe	958	863	779
3.	Zasadnicze	790	757	754
4.	Średnie	784	837	778
5.	Wyższe	168	193	159
RAZEM :		2821	2756	2524

Tab. nr 10 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu *na płeć* (osoby po 16 roku życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Kobieta	1533	1528	1320
2.	Mężczyzna	1288	1228	1204
RAZEM :		2821	2756	2524

Tab. nr 11 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu *na status zawodowy* (osoby po 16 roku życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Pracuje	634	559	543
2.	Nie pracuje	2187	2197	1981
RAZEM :		2821	2756	2524

Tab. nr 12 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu *na rodzaj wiodącego schorzenia* (osoby po 16 roku życia) :

L.p.	Symbol	Nazwa schorzenia	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	01-U	Upośledzenie umysłowe	32	14	13
2.	02-P	Choroby psychiczne	190	183	179
3.	03-L	Zaburzenia głosu, mowy i słuchu	218	188	248
4.	04-O	Choroby narządu wzroku	62	59	57
5.	05-R	Upośledzenie narządu ruchu	684	684	630
6.	06-E	Epilepsja	48	37	36
7.	07-S	Choroby układu oddechowego i krążenia	730	716	663
8.	08-T	Choroby układu pokarmowego	92	96	68
9.	09-M	Choroby układu	69	69	64

		moczowo – płciowego			
10.	10-N	Choroby neurologiczne	493	487	377
11.	11-I	Inne, w tym schorzenia : endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	197	221	187
12.	12-C	Całościowe zaburzenia rozwojowe	6	2	2

Warto zauważyć, że najwięcej osób jest ze schorzeniem układu oddechowego oraz układu krążenia (663 osoby). Zbliżona liczba osób (630) cierpi na schorzenia narządu ruchu. Najmniej, bo tylko 2 osoby, mają całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tab. nr 13 Podział wniosków według sposobu rozstrzygnięcia sprawy (osoby przed 16 rokiem życia)

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	2	2	0
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	51	44	52
3.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	219	221	221
RAZEM :		272	267	273

Tab. nr 14 Podział według celu złożonych wniosków (osoby do 16 roku życia):

L.p.	Cel złożenia wniosku	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Zasilek pielęgnacyjny	217	139	134
2.	Zasilek stały	50	110	127
3.	Inne	8	2	8
RAZEM :		275	251	269

Tab. nr 15 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu *na wiek* (osoby przed 16 rokiem życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	0-3 lata	53	54	44
2.	4-7 lat	49	56	60
3.	8-16 lat	117	111	117
RAZEM :		219	221	221

Tab. nr 16 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu *na płeć* (osoby przed 16 rokiem życia) :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Kobieta	85	90	85
2.	Mężczyzna	134	131	136
RAZEM :		219	221	221

Tab. nr 17 Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, podział ze względu *na rodzaj władającego schorzenia* (osoby przed 16 rokiem życia) :

L.p.	Symbol	Nazwa schorzenia	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	01-U	Upośledzenie umysłowe	7	2	9
2.	02-P	Choroby psychiczne	16	17	19
3.	03-L	Zaburzenia głosu, mowy i słuchu	16	22	13
4.	04-O	Choroby narządu wzroku	15	16	12
5.	05-R	Upośledzenie narządu ruchu	27	16	26
6.	06-E	Epilepsja	13	13	12
7.	07-S	Choroby układu oddechowego i krążenia	44	43	31
8.	08-T	Choroby układu pokarmowego	2	7	5
9.	09-M	Choroby układu moczowo – płciowego	8	6	7
10.	10-N	Choroby neurologiczne	34	31	35
11.	11-I	Inne, w tym schorzenia : endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby	25	32	25

		układu krwiotwórczego			
12.	12-C	Całościowe zaburzenia rozwojowe	12	16	27

Tab. nr 18 Liczba wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie :

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
1.	Legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	70	56	70
2.	Legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	732	748	651
RAZEM :		802	804	721

Z analizy tabel wynika, że osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności przed 16-tym rokiem życia jest znacznie mniej niż osób po 16 roku życia (221 do 16 r.ż. i 2524 po 16 r.ż.)

Porównując liczby osób, które otrzymały orzeczenie o niepełnosprawności po 16 r.ż. zauważa się fakt, że najczęściej obejmuje wiek od 41 do 61 lat i więcej. Postęp medycyny sprawił, że przeciętna długość życia wydłuża się, dlatego ilość dlatego osoby po 40-tym roku życia stanowią większość wśród niepełnosprawnych.

Coraz częściej mówi się o edukowaniu społeczeństwa na temat niepełnosprawności. Wiedza to pierwszy krok w mierzeniu się z chorobą. Odpowiednia profilaktyka, diagnoza a następnie leczenie daje nam nadzieję na poprawę stanu zdrowia.

Okazuje się, że najczęściej osób niepełnosprawnych posiada tylko wykształcenie podstawowe, liczba ta wynosi 632 osoby na roku 2013. Najmniej, bo 118 osób posiada wykształcenie wyższe. Te dane pozwalają twierdzić, że poziom świadomości i wiedzy ma tu duże znaczenie. W wyniku przeprowadzonego rozpoznania środowiska niepełnosprawnych zgłaszających potrzebę otrzymania orzeczenia o niepełnosprawności w zakresie ich ilości, rodzajów schorzeń, powstał obraz tej grupy osób, w tym problemów do pilnego rozwiązania.

2.2.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje przy ul Krzywoustego 11 w Kutnie.

Do obowiązkowych zadań powiatu należą zgodnie z art. 35 a ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz 776 ze zm.) m.in.

1. opracowywanie i realizacja programów zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych,
2. współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji powyższych programów,
3. przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
4. podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
5. współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej,
6. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
7. dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych,
8. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
9. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
10. dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży,
11. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
12. realizacja zadań zleconych.

Działem PCPR w Kutnie zajmującym się dofinansowaniami ze środków PFRON jest dział rehabilitacji ds. osób niepełnosprawnych. Rodzaj dofinansowań realizowanych przez PCPR w Kutnie:

- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych,
- dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu, technicznych oraz architektonicznych,
- dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Projekt pn. „Lepsze jutro”, Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej, działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie

- aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie (okres realizacji projektu od 01.01.2008r. do 30.06.2015r.).
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
 - dofinansowania w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami II
 - dofinansowanie w ramach programu pilotażowego „Aktywny samorząd”.

Poniższe tabele ukazują wydatkowanie środków PFRON oraz EFS na poszczególne zadania, kwoty oraz liczba osób, która skorzystała z dofinansowań.

Tab. nr 19 Liczba złożonych wniosków oraz kwoty na jaką zostały złożone na poszczególne zadania (za lata 2011-2013):

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	Kwota na jaką złożono wnioski	Liczba wniosków	Kwota na jaką złożono wnioski	Liczba wniosków	Kwota na jaką złożono wnioski	Liczba wniosków
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	599 469,00	1250	811 040,00	1883	1 042 124,00	1686
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	x	535	x	596	x	703
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych	951 147,000	152	929 079,00	254	529 363,00	143
Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesie wkładu do spółdzielni socjalnej	22 500,00	1	292 549,00	7	0,00	0
Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	301 394,00	43	131 136,00	10	111 543,00	11

RAZEM :	1 834 510,00	1981	2 163 804,00	2750	1 683 030,00	2543
----------------	---------------------	-------------	---------------------	-------------	---------------------	-------------

Tab. nr 20 Liczba osób dorosłych oraz opiekunów osób dorosłych niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym (za lata 2011-2013)

Turnusy rehabilitacyjne osoby dorosłe	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Osoby dorosłe	127 033,00	184	294 110,00	406	181 980,00	237
Pracownicy ZPCh	0	0	0	0	1 062,00	2
Opiekunowie	25 769,00	52	44 316,00	86	34 136,00	64
Ogółem	152 802,00	236	338 426,00	492	217 178,00	303

Tab. nr 21 Liczba dorosłych osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym podział ze względu na płeć (za lata 2011-2013) :

Turnusy rehabilitacyjne osoby dorosłe	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Kobiety	106 224,00	132	207 966,00	270	145 432,00	169
Mężczyźni	46 578,00	52	130 460,00	242	71 746,00	80
Ogółem	152 802,00	184	338 426,00	512	217 178,00	249

Tab. nr 22 Liczba dzieci oraz opiekunów dzieci niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym (za lata 2011-2013) :

Turnusy rehabilitacyjne osoby dorosłe	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Dzieci i młodzież niepełnosprawna	22 929,00	31	28 819,00	37	31 158,00	27
Opiekunowie	13872,00	28	14 175,00	27	12 218,00	23
Ogółem	36 801,00	59	42 994,00	64	43 376,00	50

Tab. nr 23 Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym podział ze względu na miejsce zamieszkania (za lata 2011-2013) :

Turnusy rehabilitacyjne osoby dorosłe	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Mieszkańcy miast	168 430,00	275	296 725,00	450	208 394,00	299
Mieszkańcy wsi	21 173,00	20	84 695,00	99	52 160,00	54
Ogółem	189 603,00	295	381 420,00	549	260 554,00	353

Tab. nr 24 Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, podział ze względu na wiek (za lata 2011-2013) :

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Osoby dorosłe	423 268,00	666	585 484,00	1613	403 193,00	1173
Dzieci i młodzież	76 091,00	90	131 325,00	159	76 065,00	116
Ogółem	499 359,00	756	716 809,00	1772	479 258,00	1289

Tab. nr 25 Podział wniosków ze względu na płeć osoby niepełnosprawnej – bez uwzględnienia dzieci (za lata 2011-2013) :

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Kobiety	197 475,00	459	316 358,00	983	258 662,00	832
Mężczyźni	225 793,00	207	289 825,00	630	144 531,00	341
Dzieci i młodzież niepełnosprawna	76 091,00	90	110 626,00	159	76 065,00	116
Ogółem	499 359,00	756	716 809,00	1772	479 258,00	1289

Tab. nr 26 Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze podział ze względu na miejsce zamieszkania (za lata 2011-2013) :

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Mieszkańcy miast	317 976,00	522	500 228,00	1279	326 815,00	957
Mieszkańcy wsi	181 383,00	234	216 581,00	443	152 443,00	332

Ogółem	499 359,00	756	716 809,00	1722	479 258,00	1289
--------	------------	-----	------------	------	------------	------

Tab. nr 27 Liczba wniosków o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, środki ortopedyczne i pomocnicze na przestrzeni lat 2007-2013 :

Rok	Liczba wniosków	Wyplacone dofinansowania (w zł)
2007	983	603 506,00
2008	1157	770 152,00
2009	1092	526 223,00
2010	989	429 622,00
2011	756	499 359,00
2012	1722	716 809,00
2013	1289	479 258,00

Tab. nr 28 Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu oraz technicznych (za lata 2011-2012) :

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Dofinansowanie barier architektonicznych	46 679,00	9	220 225,00	64	165 199,00	29
Dofinansowanie barier w komunikowaniu	20 771,00	14	92 373,00	86	0,00	0
Dofinansowanie barier technicznych	1 970,00	3	24 449,00	9	6 644,00	3
Ogółem	69 420,00	26	337 047,00	159	171 843,00	32

Tab. nr 29 Liczba dofinansowań do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (za lata 2011-2012) :

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób	Realizacja w zł	Ilość osób
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	44 081,00	1005	61 988,00	1039	38 883,00	1105

Tab. nr 30 Realizacja „ Programu wyrównywania różnic między regionami II ” w latach 2011-2013
(kwoty podane w zł) :

Rok	Obszar B	Obszar C	Obszar D	Ilość zakupionych samochodów (liczba sztuk)
2011	48 823,51	-	-	-
2012	150 000,00	-	80 000,00	1
2013	-	-	150 000,00	2

Tab. nr 31 Środki PFRON przeznaczone na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych
(dane za lata 2011-2012) :

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Rehabilitacja zawodowa	22 499,43	90 000,00	0,00

Od roku 2008 PCPR w Kutnie realizuje projekt pn. „Lepsze jutro”, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, okres realizacji projektu od 01.01.2008 r. do 30.06.2015r.

W ramach projektu wsparciem objęte są osoby niepełnosprawne oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych. Osoby niepełnosprawne uczestniczą w turnusie rehabilitacyjnym oraz w spotkaniach z doradcą zawodowym, psychologiem i doradcą kreowania wizerunku. Wsparcie jakim są objęci Beneficjenci projektu ma za zadanie aktywizację oraz otwarcie tych osób na nowe doświadczenia, pokazanie szeroko rozumianych dróg rozwoju oraz samorealizacji.

W tabelach przedstawiamy ilość osób jakie zostały objęte wsparciem projektu „Lepsze jutro” w latach 2008-2012.

Tab. nr 32 Liczba osób niepełnosprawnych uczestnicząca w projekcie „Lepsze jutro” (dane za lata 2008-2012)

2008		2009		2010		2011		2012		2013	
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
42	31	91	52	50	20	38	12	57	17	52	24

2.2.3. Powiatowy Urząd Pracy

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Kutnie według stanu na dzień 31.12.2012 zarejestrowanych było osób bezrobotnych 7 332, w tym 4 046 kobiet. Zasilek przysługiwał 977 osobom bezrobotnym, w tym 401 kobietom. Stopa bezrobocia wynosiła 17,4%.

W tym okresie zarejestrowanych było 547 osób niepełnosprawnych, w tym 289 kobiet. Szczegółowe dane dotyczące osób niepełnosprawnych bezrobotnych na przestrzeni lat przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 33 Liczba osób bezrobotnych według oczekiwania na pracę w latach 2011-2013

<i>Rok</i>	<i>osoby niepełnosprawne zarejestrowane jako bezrobotne</i>
2011	426
2012	437
2013	494

Źródło: Sprawozdanie PUP w Kutnie

Z powyższej analizy wynika, iż liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wzrasta. W powiecie kutnowskim występuje stosunkowo duże bezrobocie, dlatego osobom niepełnosprawnym trudno jest uzyskać zatrudnienie.

Urząd pracy realizuje zadania skierowane dla osób niepełnosprawnych w postaci:

1) zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego niepełnosprawnym absolwentom, w tym:

- pozyskiwanie pracodawców mogących przyjąć niepełnosprawnych absolwentów do odbycia stażu zawodowego,
- skierowanie niepełnosprawnych absolwentów do odbycia stażu u pracodawcy.

2) szkolenia i przekwalifikowania, w tym:

- objęcie osób niepełnosprawnych wobec których ustalono celowość podwyższenia lub zmiany kwalifikacji szkoleniami,
- skierowanie na szkolenie osoby niepełnosprawnej, która ma możliwość zatrudnienia po ukończeniu wskazanego przez nią szkolenia,
- przeszkolenie niepełnosprawnych na wniosek pracodawcy.

3) poradnictwa zawodowego, w tym:

- objęcie zainteresowanych osób niepełnosprawnych usługami z zakresu poradnictwa zawodowego, indywidualnego i grupowego,
- objęcie jak najszerszej grupy osób niepełnosprawnych warsztatowa formą nauki umiejętności poruszania się po rynku pracy i uzyskania zatrudnienia (pisanie CV, listu motywacyjnego).
- 4) organizowania prac interwencyjnych
- 5) pośrednictwa pracy, w tym:
 - dobór odpowiedniej pracy dla osób z określonym stopniem niepełnosprawności,
 - informowanie zakładów pracy o możliwościach zawodowych osób niepełnosprawnych i przywilejach pracodawców związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej,
- 6) przygotowania zawodowego polegającego na:
 - zdobyciu nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych w miejscu pracy,
 - przyznaniu stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych w czasie trwania przygotowania zawodowego mogącego trwać od 3 do 6 miesięcy,
- 7) skierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej.

2.2.4. Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu kutnowskiego

Realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. oraz pomocy środowiskowej w powiecie kutnowskim zajmuje się w części omawianej wcześniej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie oraz Ośrodki Pomocy Społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośniewicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bedlnie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaniewicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach.

Pomoc społeczna polega na przyznawaniu świadczeń wynikających z ustawy. Udzielane wsparcie ma charakter pieniężny i niepieniężny. Większość świadczeń pieniężnych przysługuje osobom, których dochody nie przekraczają ustalonego kryterium dochodowego.

Ośrodki pomocy społecznej udzielają następujących świadczeń pieniężnych dla osób niepełnosprawnych w oparciu o ustawę o pomocy społecznej:

- zasiłek stały – przysługuje z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z racji niepełnosprawności,
- zasiłek okresowy – przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność,
- zasiłek i pożyczkę na ekonomiczne usamodzielnienie – zorganizowanie własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę osobom niepełnosprawnym.
- inne świadczenia tj. zasiłki celowe na zakup leków, leczenie, zakup opała,

Inną formą świadczeń pieniężnych wypłacanych przez ośrodki pomocy społecznej są świadczenia rodzinne przyznawane w sposób obligatoryjny na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych:

- zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne – wypłacane dla uprawnionych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów

Świadczenia niepieniężne realizowane dla osób niepełnosprawnych:

- udzielanie pomocy w postaci posiłku, odzieży,
- realizacja pracy socjalnej – pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, rozwiązywaniu podstawowych problemów rodziny,
- udzielanie specjalistycznego poradnictwa zwłaszcza prawnego, psychologicznego, rodzinnego.
- usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi W myśl rozporządzenia wszystkie usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi są usługami specjalistycznymi. Realizowane są przez pracę socjalną, terapię pedagogiczną, logopedyczną, psychologiczną, pielęgnację chorego, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności rodziny i najbliższego otoczenia do wspierania procesu adaptacji społecznej, współtworzenie systemu oparcia społecznego, inne działania.

Wykaz świadczonej pomocy w latach 2010 – 2012 przedstawia poniżej tabela zbiorcza.

Tabela nr 34 . Formy pomocy dla osób niepełnosprawnych realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu w latach 2010-2012

	Zasilek stały	Zasilek pielęgnacyjny	Usługi opiekuńcze	Praca socjalna	Inne świadczenia
MOPS Kutno	967	4332	364	1659	3472
MGOPS Krośnice	210	636	56	27	24
MGOPS Żychlin	365	1025	57	607	607
GOPS Bedlno	144	1321	11	161	221
GOPS Dąbrowice	8	112	11	87	35
GOPS Krzyżanów	59	226	0	82	65
GOPS Kutno	118	572	4	62	146
GOPS Łanięta	74	389	0	251	160
GOPS Nowe Ostrowy	105	340	0	240	0
GOPS Oporów	29	160	0	89	60
GOPS Strzelce	34	170	0	227	49
Razem:	2113	9283	503	3492	4839

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie prowadzi Europejski Punkt Informacyjno-Doradczy, w którym udzielane są porady prawne dla osób niepełnosprawnych.

Problemy z jakimi najczęściej borykają się osoby niepełnosprawne według informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej:

1. Ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych,
2. Ograniczenia w kontaktach społecznych,
3. Ograniczony dostęp do nauki i kształcenia,
4. Trudności w podjęciu zatrudnienia,
5. Niskie dochody ze świadczeń emerytalno-rentowych w porównaniu z wysokimi wydatkami na leczenie i zakup lekarstw,
6. Trudności komunikacyjne związane z dotarciem do ośrodków zdrowia i innych instytucji,
7. Bezradność,
8. Samotność,
9. Brak możliwości wsparcia ze strony najbliższej rodziny,
10. Nietolerancja ze strony środowiska,
11. Brak zorganizowanych miejsc do spędzania wolnego czasu, tj. świetlice środowiskowe

12. Bariery architektoniczne występujące w otoczeniu osób niepełnosprawnych uniemożliwiające samodzielne poruszanie się.

2.2.5 Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej służą rehabilitacji niepełnosprawnych mieszkańców powiatu w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, a których zakwalifikowano do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej. W powiecie kutnowskim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kutnie i w Żychlinie. Obie placówki prowadzone są przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym.

Działania podejmowane przez Warsztaty zmierzają do rozwoju ogólnego każdego uczestnika, poprawy zaradności osobistej, sprawności psychofizycznych oraz przystosowania i funkcjonowania społecznego.

Biorąc pod uwagę skalę niepełnosprawności mieszkańców powiatu konieczny jest dalszy rozwój infrastruktury społecznej i powstawanie placówek, gdzie pomoc otrzymają osoby o najwyższym stopniu niepełnosprawności.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa najważniejsze elementy funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Tab. nr 35 Finansowanie WTZ Kutno :

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Środki PFRON	443 880,00	443 880,00	443 880,00
Środki z bud. Starostwa	49 320,00	49 320,00	49 320,00

Tab. nr 36 Finansowanie WTZ Żychlin :

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Środki PFRON	443 880,00	443 880,00	443 880,00
Środki z bud. Starostwa	49 320,00	49 320,00	49 320,00

Tabela nr 37. Warsztaty funkcjonujące w powiecie kutnowskim

Warsztat Terapii Zajęciowej w Kutnie
29 Listopada 27, 99-300 Kutno

Data utworzenia: **18 lutego 1996r.**
Data rozpoczęcia działalności: **1 kwietnia 1996**

Pracownie terapeutyczne:

plastyczna,
rękodzieła,
krawiecka,
arteterapii,
gospodarczo-gastronomiczna

umiejętności społecznych

Liczba uczestników: **30**

Warsztat Terapii Zajęciowej w Żychlinie
Dobrzelińska 6, 99-320 Żychlin

Data utworzenia: **28 grudnia 1999r.**
Data rozpoczęcia działalności: **1 marca 2000**

Pracownie terapeutyczne:

stolarsko-modelarska,
komputerowo-poligraficzna,
tkacko-dziewiarsko-krawiecka,
gospodarstwa domowego,
plastyczno-techniczna,

muzyczno-humanistyczna

Liczba uczestników: **30**

Źródło: Sprawozdanie PCPR z 2013 roku.

Uczestnikami warsztatu są osoby niepełnosprawne, które ukończyły 18 rok życia i posiadają wskazania do terapii zajęciowej zawarte w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności, wydanym przez właściwy organ. Obejmują terapią 60 osób niepełnosprawnych. Terapia indywidualna i grupowa prowadzona w Warsztatach odbywa się w pracowniach, a grupa terapeutyczna liczy 5 uczestników.

Celem warsztatu jest:

- aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych
- stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Każdy uczestnik realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii zgodnie z planem działalności warsztatu i programem poszczególnych pracowni.

Programy są okresowo oceniane, modyfikowane i doskonalone. Rada programowa w skład, której wchodzi pracownicy merytoryczni warsztatu dokonuje oceny postępów rehabilitacji uczestników co pół roku. Ocena roczna jest dokonywana w obecności uczestnika terapii oraz przedstawiciela Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Ocena postępów uczestnika ma charakter punktowy i jest prowadzona według systemu opracowanego przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa realizowana jest poprzez odpowiednie metody i formy terapii. W ramach rozwijania zdolności do samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego uczestnicy wykonują ćwiczenia w zakresie samoobsługi, umiejętności higienicznego i estetycznego przyrządzania posiłków, obsługi urządzeń AGD, umiejętności odpowiedniego zachowania się, umiejętności dbania o wygląd zewnętrzny i higienę osobistą.

Formy terapii stosowane w warsztatach:

- terapia grupowa,
- terapia indywidualna,
- muzykoterapia,
- arteterapia,
- ergoterapia,
- socjoterapia,
- kinezyterapia,
- wsparcie psychologiczne,
- zajęcia rekreacyjne,

Treningi:

- umiejętności interpersonalnych,
- asertywności,
- rozwiązywanie trudnych sytuacji,
- komunikacji,
- ekonomiczny,

Metody pracy:

- słowne,
- praktyczne,
- oglądowe,
- programowe,
- weryfikacyjne,
- objaśniająco - poglądowe.

W WTZ uczestnicy otrzymują środki finansowe w ramach „treningu ekonomicznego” wypłacane zgodnie z obowiązującym w placówce regulaminem. Wysokość kwoty określana jest na podstawie zaangażowania w pracę oraz obecności na zajęciach.

Uczestnicy Warsztatów w 2013 roku brali udział w imprezach kulturalnych, spotkaniach okolicznościowych, imprezach integracyjnych, wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych, festiwalach i przeglądach twórczości, konkursach, zawodach sportowych. Najważniejsze z nich to: Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną, Spartakiada Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie, Festiwal piosenki „Wiosna radosna”.

2.2.6. Domy Pomocy Społecznej

Domy pomocy społecznej przeznaczone są dla osób potrzebujących całodobowej opieki i względem, których nie ma możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę. DPS świadczą całodobową opiekę poprzez zaspokojenie mieszkańcom potrzeb bytowych, edukacyjnych, wspomagających i społecznych na poziomie obowiązującego standardu.

Mieszkańcy domów mają zapewnioną obsługę medyczną, korzystają z usług rehabilitacyjnych na miejscu, jak również podczas organizowanych przez placówki turnusach rehabilitacyjnych w okresie lata.

W domach prowadzona jest terapia zajęciowa dostosowana do możliwości psychofizycznych mieszkańców oraz do ich zainteresowań. Organizowanych jest szereg imprez kulturalnych, turystycznych i współzawodnictwa rehabilitacyjno – sportowego.

Każdy DPS zatrudnia, zgodnie ze standardami, pracownika kulturalno-oświatowego oraz terapeutów w tym zajęciowych. W każdym domu znajduje się plan pracy, imprez integracyjnych i okolicznościowych, dzięki któremu mieszkańcy mają odpowiednio zorganizowany czas wolny.

Na terenie powiatu kutnowskiego na dzień 31.12.2013 roku funkcjonowało 6 domów pomocy społecznej, w tym jeden prowadzony na zlecenie Powiatu Kutnowskiego przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek Prowincję Warszawską, w drodze przeprowadzonego otwartego konkursu ofert.

Domy Pomocy Społecznej w powiecie kutnowskim na dzień 31.12.2013 roku dysponowały 558 miejscami statutowymi. W 2013 roku dokonano zmniejszenia liczby miejsc statutowych o 10 osób stosunku do roku poprzedniego w Domu Pomocy Społecznej w Kutnie ul. Oporowska 27. Dom Pomocy Społecznej w Woli Chruścińskiej ubiega się o zmianę typu domu z osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie na typ dla osób przewlekłe psychicznie chorych.

Wykaz Domów wraz z określeniem typu i rozkładem miejsc statutowych przedstawia poniższa tabela. Poniższa tabela obrazuje określenie typu DPS oraz liczbę miejsc statutowych w poszczególnych jednostkach.

Tab. nr 38 Określenie typu DPS oraz liczby miejsc statutowych (dane za lata 2011-2013) :

Nazwa domu	Typ domu	Liczba miejsc statutowych rok 2011	Liczba miejsc statutowych rok 2012	Liczba miejsc statutowych rok 2013
Dom Pomocy Społecznej w Kutnie ul. Krzywoustego 11	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	71	71	71
Dom Pomocy Społecznej w Kutnie ul. Oporowska 27	Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	140	140	130
Dom Pomocy Społecznej w Pniewie	Dla osób w podeszłym wieku	72	72	72
Dom Pomocy Społecznej w Wojszycach	Dla osób przewlekle chorych psychicznie	130	130	130
Dom Pomocy Społecznej w Woli Chruścińskiej	Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	95	95	95
Dom Pomocy Społecznej w Kutnie ul. Sobieskiego 49 (DPC prowadzony przez Zgromadzenie S.S. Albertynek)	Dla kobiet przewlekle somatycznie chorych	60	60	60
RAZEM :		568	568	558

2.2.7 Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Zadaniem Ośrodka jest podejmowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych w sytuacji nagłego bądź przewlekłego kryzysu zmierzających do rozwiązania lub poprawy sytuacji Klienta poprzez :

- złagodzenie objawów ostrej reakcji na kryzys
- przywrócenie równowagi psychicznej
- zapobieganie przejściu ostrego kryzysu w stan chroniczny
- przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie poprzez ukierunkowanie na rozwiązanie.

Pracownicy Ośrodka świadczą bezpłatną pomoc osobom dorosłym i dzieciom, które dotknięte zostały:

- ▶ przemocą domową
- ▶ traumatycznym wydarzeniem życiowym

- ▶ kryzysem małżeńskim/konflikty rodzinne
- ▶ utratą, osieroceniem, żałobą
- ▶ problemem samobójstwa, zaburzenia osobowości, zachowania dewiacyjne
- ▶ trudnościami wychowawczymi
- ▶ kryzysem spowodowanym ubóstwem, bezrobociem, przewlekłą chorobą itp.

Poza pomocą, specjaliści Ośrodka koordynują działania pomocowe, współpracują z innymi instytucjami na terenie miasta , powiatu kutnowskiego i kraju.

Ośrodek świadczy usługi w zakresie:

- porad wczesnej interwencji;
- doradztwa i poradnictwa;
- terapii krótkoterminowej;
- pomocy psychologicznej i terapii długoterminowej;
- porad prawnych;
- porad socjalno – bytowych.

Działalność terapeutyczna Ośrodka:

1. Porady i doradztwo indywidualne mają charakter wywiadów, rozmów o problemach i konfliktach wynikających z przemocy, współuzależnienia, uzależnienia, bezrobocia, depresji , zaburzeń osobowości i zachowania, etykietowania i marginalizacji środowisk ubogich objętych patologią społeczną, zaburzeń adaptacyjnych, agresji i autoagresji.
2. Terapia indywidualna-skoncentrowana na rozwiązaniu z zastosowaniem metod terapii krótkoterminowej. Terapeuta pracuje z Klientem nad przebudową niszczonego wizerunku własnej osoby, odbudowaniem naturalnych reakcji (gniewu, przerywania milczenia), na znoszone upokorzenia i nabycie umiejętności odreagowania narosłego czasami przez wiele lat stresu oraz budowaniu alternatywnego modelu interakcji poprzez wydobywanie potencjału własnego Klienta.
3. Zajęcia wyrównawcze dla dzieci z problemami w nauce szkolnej. W szczególnych przypadkach udzielane są porady i prowadzone rozmowy indywidualne z dziećmi, ich rodzicami i opiekunami, a także nawiązany jest kontakt z wychowawcami i pedagogami szkół.
4. Praca socjalna – porady socjalne, wywiady środowiskowe, prowadzenie dokumentacji Ośrodka.
5. Pomoc psychologiczna – wsparcie emocjonalne , rozmowy wyciszające. W 2012 roku na

terenie Ośrodka odbyły się spotkania w ramach „Tygodnia Przemocy” oraz realizowany był program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy.

2.2.8. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kutnie

Środowiskowy Domy Samopomocy ma za zadanie usprawnienie psychiczne jak i fizyczne pacjentów. Usprawnienie psychiczne ma na celu przywrócenie danej osobie zdolności nawiązywania kontaktów oraz umiejętności współżycia z innymi ludźmi i dostosowanie się do środowiska, w którym obecnie przebywa.

Natomiast usprawnienie fizyczne polega na odpowiednim doborze zajęć terapeutycznych w połączeniu z rehabilitacją leczniczą, aby umożliwić zachowanie sprawności fizycznej.

W terapii sztuką, w terapii twórczością usprawnianie psychiczne i fizyczne nawzajem się przeplatają. Pacjenci uczestnicząc np. w zajęciach plastycznych odprężają się i ćwiczą sprawność manualną rąk, zajęcia muzyczne poprawiają nastrój, a w połączeniu z tańcem usprawniają fizycznie.

Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia Ośrodka w okresie 2010-2012 to 100 osób.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy jest:

- Rehabilitacja przywracająca uczestnikowi zdolność do życia we własnym środowisku.
- Zminimalizowanie objawów zaburzeń oraz zapobieganie nawrotom choroby.
- Ocena sytuacji pacjenta w rodzinie, miejscu pracy, środowisku zamieszkania i przeciwdziałanie izolacji społecznej chorego.
- Stworzenie szansy dla uczestników do podjęcia pracy w zakładzie pracy chronionej poprzez uczestnictwo w terapii zajęciowej.
- Udzielanie pomocy w sytuacjach trudnych.
- Świadczenie fachowych usług opiekuńczych.
- Udzielanie pomocy w formie poradnictwa.
- Przy Środowiskowym Domu Pomocy prowadzone są grupy samopomocowe dla rodzin osób niepełnosprawnych intelektualnie.

2.2.9. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1 w Kutnie

Jest placówką publiczną, samorządową, podlegającą organowi prowadzącemu – Starostwo Powiatowe w Kutnie oraz organowi nadzorującemu – Kuratorium Oświaty w Łodzi.. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 1 w Kutnie funkcjonuje w oparciu o statut ośrodka.

W skład Ośrodka wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 10 dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym;
- Gimnazjum Specjalne nr 4 dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym;
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 5 dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
- Oddziały Przystosowujące do Pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym;
- VI Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Upośledzonych Umysłowo

Do zadań szczegółowych placówki należy dydaktyka, wychowanie i opieka nad dziećmi i młodzieżą posiadającymi orzeczenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego. Ośrodek jest placówką nieferyjną, zapewnia wychowankom całodobową opiekę w ciągu roku. Uczniowie i wychowankowie przyjmowani są na podstawie :

- podania rodzica lub opiekuna prawnego z prośbą o przyjęcie dziecka do placówki,
- orzeczenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego,
- skierowania organu prowadzącego – Starostwa Powiatowego w Kutnie Wydział Edukacji, Kultury i Sportu. W szczególnych przypadkach Sąd Rejonowy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie decyduje o umieszczeniu dziecka w placówce, o ile posiada orzeczenie o konieczności kształcenia specjalnego.

2.2.10. Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Słabo Słyszących w Kutnie

W strukturę Ośrodka wchodzi:

- * Szkoła Podstawowa Specjalna nr 13 dla słabo słyszących
- * Gimnazjum Specjalne nr 5 dla słabo słyszących
- * Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 7 dla słabo słyszących

Uczniowie kierowani są do placówki przez Starostę Powiatu Kutnowskiego na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz podań rodziców. Oprócz zajęć objętych programem nauczania ośrodek prowadzi szereg zajęć pozalekcyjnych:

- sekcję: pływacką, piłki nożnej, tenisa stołowego,
- koła zainteresowań
- zajęcia świetlicowe

Ośrodek posiada szkolny klub sportowy „Lwy”.

2.2.11. Ośrodek Rewalidacyjno - Edukacyjno - Wychowawczy „NIEZABUDKA” w Kutnie

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy prowadzi edukację dzieci i młodzieży w wieku 6 – 24 lat :

- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym,
- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim,
- sprzężonymi dysfunkcjami.

Edukacja odbywa się w zakresie szkoły podstawowej i gimnazjum. Programy edukacyjne są opracowywane indywidualnie dla każdego ucznia realizowane są przez specjalistów z wykształceniem wyższym z zakresu pedagogiki specjalnej oraz oligofrenopedagogiki, logopedii, psychologii, rehabilitacji oraz technika fizjoterapii.

Misją ośrodka jest dbanie o godność ludzką, miejsce w rodzinie i wśród innych ludzi, szczęście dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym oraz przygotowanie do życia w społeczeństwie na miarę indywidualnych możliwości. Wizją natomiast jest wspólnota oparta na zasadzie partnerstwa, przyjaźni, szacunku, wzajemnej pomocy, a także zaangażowaniu wychowanków, rodziców i pracowników.

Ośrodek wspiera uczniów w osiągnięciu pełni ich rozwoju dzięki:

- wykorzystaniu mocnych stron dziecka i jego potencjalnych możliwości,
- stworzeniu dobrego klimatu, bezpiecznej atmosfery nauki i współzycia w zespole rówieśniczym,
- rozpoznawaniu i diagnozowaniu potrzeb każdego wychowanka, w zakresie edukacji, wychowania, rehabilitacji i opieki.

Działania Ośrodka ułatwiają włączenie osób z niepełnosprawnością intelektualną

indywidualnie i grupowo, w Życie środowiska lokalnego, stymulację rozwoju psychoruchowego, intelektualnego oraz społecznego. Ośrodek dba o rozwój osobowości, zainteresowania ludźmi, otaczającym światem, o poprawę formy komunikowania się, a także indywidualne uzdolnienia i zainteresowania.

2.2.12. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Kutnie

Zadania poradni:

- I. **W zakresie diagnozy** -badania dzieci zgłaszających się i zgłaszanych do poradni. Diagnoza potrzeb edukacyjnych, odchyleń i zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży. Kwalifikacja do odpowiednich form pomocy psychologicznej, pedagogicznej, profilaktyczno-wychowawczej, opieki, kształcenia specjalnego i resocjalizacji.
- II. **W zakresie terapii** -różnego rodzaju formy terapii psychologicznej, pedagogicznej i społecznej w stosunku do dzieci i młodzieży, działalność terapeutyczna w szkołach i innych placówkach, konsultacje.
- III. **W zakresie doradztwa** -doradztwo psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli oraz kształtowanie u młodzieży umiejętności racjonalnego wyboru kierunku kształcenia i zawodu.
- IV. **W zakresie profilaktyki zaburzeń rozwojowych i trudności wychowawczych** -wspieranie rodziny i szkoły, popularyzacja wiedzy psychologicznej i pedagogicznej, rozwijanie umiejętności wychowawczych, inicjowanie różnych form pracy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym dziecka.

Formy pomocy skierowane do dzieci i młodzieży :

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- terapia logopedyczna ,
- terapia dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi,
- terapia uczniów z fobią szkolną i po próbach samobójczych,
- praca z dziećmi z wadami słuchu, wzroku, upośledzeniami,
- terapia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, autyzmem, mutyzmem, padaczką, zespołem Downa,
- praca z młodzieżą uzależnioną,
- praca z dziećmi i młodzieżą z wykorzystaniem relaksacji, muzykoterapii.

Formy pomocy skierowane do rodziców :

- grupy wsparcia dla rodziców dzieci słabosłyszących i głuchych,
- zajęcia edukacyjne dla rodziców dzieci dyslektycznych,

- o terapia rodzin,
- o współpraca z rodzinami dzieci głęboko upośledzonych,
- o spotkania z rodzicami na terenie placówek.

2.3. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu kutnowskiego

Obecnie na terenie Powiatu Kutnowskiego działa prężnie na rzecz osób niepełnosprawnych 17 organizacji pozarządowych, które zrzeszają osoby niepełnosprawne i członków ich rodzin. Organizacje te zwykle obejmują osoby w ramach jednego rodzaju niepełnosprawności.

Organizacjom pozarządowym mogą być zlecane zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej. Rodzaje i zakres działań zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 stycznia 1999 roku w sprawie zlecania przez PFRON organizacjom pozarządowym oraz jednostkom samorządu terytorialnego zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej.

Na terenie Powiatu Kutnowskiego działają na rzecz osób niepełnosprawnych organizacje pozarządowe, które zrzeszają osoby niepełnosprawne i członków ich rodzin:

- 1. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Kutnie,
- 2. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Żychlinie,
- 3. Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe w Kutnie,
- 4. Polski Związek Głuchych Koło Terenowe w Kutnie,
- 5. Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział w Kutnie,
- 6. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejsko-Powiatowe w Kutnie,
- 7. Stowarzyszenie „Złoty Wiek” w Kutnie,
- 8. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Blisko Dziecka” w Żychlinie,
- 9. Stowarzyszenie Kutnowski Klub Amazonki,
- 10. Stowarzyszenie Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Activus” w Kutnie,
- 11. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Kutnie,
- 12. Stowarzyszenie Hospicjum Kutnowskie,
- 13. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kutnie,

- 14. Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „Salos” w Woźniakowie,
- 15. Szkolny Klub Sportowy Słabosłyszących „Lwy” w Kutnie,
- 16. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży z wadą słuchu „Tęczowe Dźwięki”,
- 17. Stowarzyszenie Pomocy „Laris”

Część organizacji pozarządowych prowadzi działalność cykliczną, część działalność stałą. Różnicuje je również liczebność członków oraz adresaci pomocy. W środowisku można podać jedynie nieliczne przykłady realizacji wspólnych przedsięwzięć, czy stałej współpracy. Brak jest również znajomości, co za tym idzie, zrozumienia potrzeb innych rodzajów niepełnosprawności poza obejmowanym przez daną organizację.

Organizacjom pozarządowym mogą być zlecane zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej. Rodzaje i zakres działań zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 07 lutego 2008 roku w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. z 2008 nr 29.poz.172).

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych spełniają szereg ról, dlatego do zadań realizowanych przez nie należy:

- 1) uczestnictwo w planowaniu, wdrażaniu i ewaluacji służb, usług i działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 2) przyczynianie się do podnoszenia świadomości społecznej i propagowaniu zmian,
- 3) reprezentowanie środowiska osób niepełnosprawnych,
- 4) prowadzenie placówek oświatowych i rehabilitacyjnych,
- 5) prowadzenie działań w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej na rzecz swoich członków,
- 6) określanie potrzeb i priorytetów dotyczących życia osób niepełnosprawnych.

2.4 . Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych powołana została przez Starostę Kutnowskiego na podstawie zarządzenia nr 44/2011 z dnia 07 listopada 2011 roku.

Powiatowa rada składa się z 5 osób powołanych spośród przedstawicieli działających na terenie powiatu organizacji pozarządowych oraz jednostek samorządu terytorialnego powiatowego i gminnego. Kadencja rady trwa 4 lata.

Do zakresu działań Powiatowej Społecznej Rady zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.). należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:

- 1) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- 2) realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- 3) opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 4) ocena realizacji programów,
- 5) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

CZĘŚĆ III – cele programu

3.1. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU:

Podniesienie świadomości społecznej dotyczącej problemów niepełnosprawnych mieszkańców powiatu kutnowskiego, a także zapewnienie tym osobom godnego życia i możliwości pełnego oraz równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym.

3.2. CELE OPERACYJNE:

- 1. Stworzenie korzystnych warunków w środowisku lokalnym na rzecz aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.*
- 2. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.*
- 3. Aktywizacja zawodowa, zatrudnienie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.*
- 4. Ułatwianie dostępu osobom niepełnosprawnym do rehabilitacji medycznej i pomocy terapeutycznej.*
- 5. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych.*

Cel operacyjny nr 1 - Stworzenie korzystnych warunków w środowisku lokalnym na rzecz aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie:

Mimo wielu działań prowadzonych w celu uświadomienia i wyedukowania społeczeństwa powiatu kutnowskiego na temat zjawiska niepełnosprawności nadal wiedza na ten temat jest niedostateczna.

Tylko niewielki procent osób niepełnosprawnych uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym z powodu małej wrażliwości społeczeństwa na ich potrzeby oraz ze względu na zaniżoną samoocenę i brak akceptacji.

Działania:

1. Wspieranie funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej.
2. Wspieranie funkcjonowania ośrodków wsparcia oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, których statutowym zadaniem jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.
3. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.
4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
5. Organizowanie cyklicznych wystaw, festiwali promujących twórczość osób niepełnosprawnych.
6. Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
7. Utworzenie centrum informacji o prawach osób niepełnosprawnych.
8. Opracowanie i wdrażanie programów na rzecz aktywizacji społecznej i integracji osób niepełnosprawnych.
9. Rozwój usług wolontariackich na rzecz osób niepełnosprawnych.
10. Propagowanie zatrudnienia asystentów osób niepełnosprawnych.
11. Współpraca samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.
12. Zlecanie zadań dotyczących osób niepełnosprawnych organizacjom pozarządowym i fundacjom.
13. Realizacja programów ze środków PFRON przez samorząd powiatowy.

Metody:

- spotkania, pogadanki, szkolenia
- ulotki, broszury informacyjne, informacje zamieszczane na portalach internetowych i w prasie
- działalność placówek dydaktycznych dla osób starszych – Uniwersytet III wieku
- imprezy integracyjne
- aplikowanie wniosków
- tworzenie programów o różnej tematyce
- współpraca ze specjalistycznymi placówkami i instytucjami

Efekty:

- pogłębienie wiedzy na temat niepełnosprawności i podejmowania działań zapobiegawczych
- nabycie umiejętności ubiegania się o pomoc przez osoby niepełnosprawne do odpowiednich jednostek właściwych ze względu na kompetencje
- wdrożenie osób niepełnosprawnych do czynnego życia społecznego i kulturalnego.
- rozwijanie zaplecza pomocowego dla niepełnosprawnych poprzez wolontariuszy i asystentów
- umocnienie sfery psychicznej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych oraz ich bliskich poprzez kontakt ze specjalistami

Partnerzy:

- PCPR
- PFRON
- Samorząd gminny i powiatowych
- organizacje pozarządowe
- EFS

Źródła finansowania:

- PFRON
- Samorząd powiatowy
- Samorząd gminny
- środki pozyskane z innych źródeł w tym z UE
- dotacje
- Narodowy Fundusz Zdrowia

Wskaźniki:

- liczba uczestników spotkań informacyjno -roboczych
- ilość osób zaangażowanych w wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych
- liczba zatrudnionych asystentów osób niepełnosprawnych
- monitorowanie przebiegu realizacji programu poprzez badanie sprawozdań sporządzanych przez bezpośrednich realizatorów zadania;
- sporządzanie rocznych raportów z realizacji programu i przedstawianie stopnia realizacji zadań Radzie Powiatu Kutnowskiego przez Dyrektora PCPR w ramach corocznie przedstawianego sprawozdania z działalności jednostki.

Cel operacyjny nr 2 - Likwidacja barier urbanistycznych, transportowych, architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Uzasadnienie:

Liczne bariery nadal stoją na przeszkodzie osobom niepełnosprawnym w codziennym funkcjonowaniu

Działania:

1. Likwidacja barier architektonicznych w :
 - obiektach użyteczności publicznej;
 - placówkach edukacyjnych (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, przedszkola specjalne, szkoły specjalne, internaty szkolne, biblioteki szkolne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna);
 - zakładach opieki zdrowotnej;
 - placówkach opiekuńczych.
 - komunikacji i transporcie zbiorowym.
2. Likwidacja barier transportowych.
3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
4. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
5. Udział jednostek powiatowych i gminnych w programach „Aktywny samorząd”, „Wyrównywanie różnic między regionami II” oraz innych skierowanych do osób niepełnosprawnych

Metody:

- aplikowanie wniosków przez instytucje i urzędy celem pozyskania środków na likwidację barier utrudniających funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym
- występowanie indywidualnych wnioskodawców o dofinansowywanie likwidacji barier komunikacyjnych, transportowych i architektonicznych

Efekty:

- lepszy dostęp niepełnosprawnych do urzędów i instytucji użyteczności publicznej
- promowanie architektury pozbawionej barier przy planowaniu urbanistycznym w powiecie

- zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług i informacji osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania

Partnerzy:

- PCPR
- PFRON
- samorząd gminny i powiatowy
- organizacje pozarządowe
- placówki służby zdrowia

Źródła finansowania:

- PFRON
- Samorząd powiatowy
- Samorząd gminny
- środki pozyskane z innych źródeł w tym z UE
- dotacje
- Narodowy Fundusz Zdrowia

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych wniosków
- liczba pojazdów komunikacji miejskiej dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
- monitorowanie przebiegu realizacji programu poprzez badanie sprawozdań sporządzanych przez bezpośrednich realizatorów zadania;
- sporządzanie rocznych raportów z realizacji programu i przedstawianie stopnia realizacji zadań Radzie Powiatu Kutnowskiego przez Dyrektora PCPR w ramach corocznie przedstawianego sprawozdania z działalności jednostki.

Cel operacyjny nr 3 - Aktywizacja zawodowa, zatrudnienie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie:

Brak miejsc na rynku pracy dla osób niepełnosprawnych oraz niechęć pracodawców do zatrudniania ich. Mała dostępność do możliwości przekwalifikowania lub zdobycia kwalifikacji.

Działania:

1. Udział powiatu w programach, których celem jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
2. Wspieranie organizacji pozarządowych działających w zakresie aktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych.
4. Wspieranie tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości dla osób niepełnosprawnych.
5. Zachęcanie pracodawców do tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowania
6. Realizowanie projektów systemowych POKL dla podniesienia predyspozycji zawodowych niepełnosprawnych beneficjentów
7. Udzielanie dofinansowania osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą.
8. Finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.
9. Prowadzenie i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
10. Wspieranie ekonomii społecznej i mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych.
11. Utworzenie zakładu aktywności zawodowej lub innych instytucji ekonomii społecznej..

Metody:

- przeprowadzenie medialnej kampanii promującej zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- wskazywanie korzyści płynących z zatrudniania osób niepełnosprawnych podczas spotkań z przedsiębiorcami.

Efekty:

- Zmniejszenie zjawiska wykluczenia zawodowego osób niepełnosprawnych
- Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym i chronionym rynku pracy.
- Zwiększenie liczby stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym samozatrudnienia.
- Utrzymanie zatrudnienia i samozatrudnienia przez osoby niepełnosprawne.
- Zwiększenie kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
- Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do rynku pracy.
- Zwiększenie niezależności ekonomicznej osób niepełnosprawnych.
- Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

- Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych na stanowiskach specjalistycznych i kierowniczych.

Partnerzy:

- Powiatowy Urząd Pracy
- Wojewódzki Urząd Pracy
- PCPR
- Organizacje pozarządowe
- Prywatni przedsiębiorcy
- samorząd gminny i powiatowy

Źródła finansowania:

- PFRON
- samorząd gminny i powiatowy-
- dotacje ministerialne
- fundusze z UE
- środki z MPiPS

Wskaźniki:

- ilość osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne
- ilość inkubatorów przedsiębiorczości i miejsc informacyjnych związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych
- ilość udzielonych dofinansowań dla osób niepełnosprawnych na rozpoczynających działalność gospodarczą;
- monitorowanie przebiegu realizacji programu poprzez badanie sprawozdań sporządzanych przez bezpośrednich realizatorów zadania;
- sporządzanie rocznych raportów z realizacji programu i przedstawianie stopnia realizacji zadań Radzie Powiatu Kutnowskiego przez Dyrektora PCPR w ramach corocznie przedstawianego sprawozdania z działalności jednostki.

Cel operacyjny nr 4 - Ułatwianie dostępu osobom niepełnosprawnym do rehabilitacji medycznej i pomocy terapeutycznej.

Uzasadnienie:

Brak świadomości znaczenia wczesnej diagnostyki i rehabilitacji w życiu osób należących do grupy ryzyka . Trudny dostęp do specjalistycznych placówek służby zdrowia.

Działania:

1. Rozwój ośrodków i placówek rehabilitacyjnych.
2. Inicjowanie tworzenia instytucji wspierających osoby niepełnosprawne.
3. Rozwój rehabilitacji medycznej poprzez doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny i odpowiednią aparaturę medyczną w placówkach służby zdrowia.
4. Zwiększanie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych (zakłady pielęgnacyjno- opiekuńcze, zakłady leczniczo- opiekuńcze, domy pomocy społecznej, ośrodek pobytu dziennego, itp.).
5. Zwiększenie dostępności do rehabilitacji stacjonarnej poprzez tworzenie miejsc wczesnej i późnej rehabilitacji w jednostkach ochrony zdrowia.
6. Rozwój wczesnego wspomagania rozwoju dzieci niepełnosprawnych.
7. Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
8. Promocja bezpiecznego i zdrowego stylu życia.
9. Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług konsultacyjnych, terapeutyczno-rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
10. Utworzenie Poradni Rodzinnej.
11. Utworzenie ośrodka dla dzieci autystycznych.

Metody:

- pogadanki, spotkania, prelekcje ulotki, broszury informacyjne, informacje zamieszczane na portalach internetowych i w prasie oraz na spotach reklamowych
- aplikowanie wniosków przez indywidualnych wnioskodawców wg własnych potrzebami
- realizacja projektów propagujących zdrowy i bezpieczny styl życia

Efekty:

- Uwrażliwienie rodziców/opiekunów na niepokojące symptomy w rozwoju dziecka.
- Umożliwienie osobom niepełnosprawnym rozwoju psycho-fizycznego adekwatnego do ich możliwości.
- Ograniczenie pogłębiania się niepełnosprawności i jej wtórnych skutków.

- Zwiększenie dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych, w szczególności na terenach wiejskich.
- Zwiększenie dostępu dla osób niepełnosprawnych do kompleksowych usług rehabilitacyjnych.
- Rozwój świadomości i aktywnych postaw prozdrowotnych osób niepełnosprawnych.
- Podniesienie świadomości społecznej na temat bezpiecznego i zdrowego stylu życia a tym samym zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych

Partnerzy:

- PCPR
- PFRON
- NFZ
- placówki służby zdrowia
- szkoły
- organizacje pozarządowe
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
- ZOL
- DPS

Źródła finansowania:

- PCPR
- PFRON
- Samorząd gminny i powiatowych-
- dotacje
- NFZ
- środki MPiPS
- środki UE

Wskaźniki:

- ilość nowo powstałych ośrodków i placówek rehabilitacyjnych
- ilość zrealizowanych wniosków
- monitorowanie przebiegu realizacji programu poprzez badanie sprawozdań sporządzanych przez bezpośrednich realizatorów zadania;
- sporządzanie rocznych raportów z realizacji programu i przedstawianie stopnia realizacji zadań Radzie Powiatu Kutnowskiego przez Dyrektora PCPR w ramach corocznie przedstawianego sprawozdania z działalności jednostki.

Cel operacyjny nr 5 - Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie:

- Ograniczona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży.
- Mała ilość miejsc w ośrodkach kształcenia specjalnego i integracyjnego.

Działania:

1. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży i osób dorosłych w podejmowaniu edukacji na poziomach wyższych, celem poprawy sytuacji na rynku pracy.
2. Zapewnienie dostępu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do edukacji na wszystkich szczeblach nauczania.
3. Szkolenie kadr zajmujących się edukacją osób niepełnosprawnych.
4. Upowszechnianie informacji na temat szkół dla osób niepełnosprawnych.
5. Tworzenie infrastruktury promującej edukację osób niepełnosprawnych.
6. Podnoszenie kompetencji społecznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
7. Poszerzanie oferty edukacyjnej dla dzieci i osób niepełnosprawnych.
8. Podnoszenie jakości edukacji wiedzy dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz standardów specjalnych placówek oświatowych.
9. Utworzenie kolejnej placówki przedszkolnej o charakterze integracyjnym.

Metody:

- informatory i broszury o placówkach edukacyjnych
- tworzenie infrastruktury promującej edukację osób niepełnosprawnych
- pozyskiwanie środków na rozwój placówek oświatowych poprzez aplikowanie wniosków
- udział w projektach podnoszących poziom wykształcenia i kwalifikacje.

Efekty:

- podniesienie poziomu wykształcenia dzieci, młodzieży oraz osób niepełnosprawnych
- rozszerzenie oferty kształcenia osób niepełnosprawnych
- stworzenie możliwości wyboru kierunku kształcenia a co za tym idzie realizacji życiowych planów i marzeń osób niepełnosprawnych

Partnerzy:

- szkoły

- samorząd gminny i powiatowy
- MEN
- MPiPS
- PFRON

Źródła finansowania:

- PFRON
- MEN
- środki MPiPS
- Urząd Wojewódzki
- środki UE
- samorząd gminny i powiatowych
- granty
- środki budżetu państwa
- subwencje oświatowe

Wskaźniki:

- jakość i ilość ofert kształcenia dla osób niepełnosprawnych
- ilość nowo powstałych placówek integracyjny dla dzieci i młodzieży
- monitorowanie przebiegu realizacji programu poprzez badanie sprawozdań sporządzanych przez bezpośrednich realizatorów zadania;
- sporządzanie rocznych raportów z realizacji programu i przedstawianie stopnia realizacji zadań Radzie Powiatu Kutnowskiego przez Dyrektora PCPR w ramach corocznie przedstawianego sprawozdania z działalności jednostki.

3.2. PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014 - 2020 przedstawia problemy osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym oraz określa na najbliższe lata podstawowe zadania różnych podmiotów zajmujących się problematyką wspierania osób niepełnosprawnych. Program wskazuje potrzeby osób niepełnosprawnych oraz wyznacza główne cele do osiągnięcia. O ile działania z zakresu rehabilitacji zawodowej obejmują grupę osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym, o tyle działania z zakresu rehabilitacji społecznej dotyczą osób niepełnosprawnych od wczesnego dzieciństwa do później starości, wraz ze wszystkimi zróżnicowanymi problemami. Z tych względów, poza

ujętych w Programie zadaniami o charakterze uniwersalnym, takimi jak znoszenie barier utrudniających funkcjonowanie w środowisku domowym, czy zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, sporo uwagi poświęcono znoszeniu barier mentalnych. Osoby niepełnosprawne wciąż nie są traktowane jako pełnowartościowi obywatele. Na co dzień mamy do czynienia z przejawami dyskryminacji w zakresie opieki medycznej, edukacji, zatrudnienia i innych dziedzin życia społecznego. Przedstawiony **„Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych”** jest próbą wyjścia naprzeciw problemom osób niepełnosprawnych. Oczywistym jest fakt, że ich rozwiązanie związane jest z dużymi nakładami finansowymi. Zintegrowanie wszelkich działań, inicjatyw społecznych, usprawnienie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym jest zadaniem na wiele lat, ale dającym szansę osobom niepełnosprawnym na poprawę warunków ich życia oraz pełniejszą integrację ze środowiskiem ludzi zdrowych. Program opiera się na zasadzie pomocniczości i ma charakter otwarty. Będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb i możliwości.

